EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.2.22.
COM(2021) 75 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2019. január 16-i (EU) 2019/125 rendelettel a Bizottságra ruházott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskör gyakorlásáról

1. HÁTTÉR

Az (EU) 2019/125 rendelet[1] célja egyrészről a halálbüntetés, másrészt a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódok vagy büntetések alkalmazásának megelőzése a nem uniós országokban egyes áruk kereskedelmének tilalma vagy korlátozása révén. A rendelet különbséget tesz az áruk következő két típusa között:

- azon áruk, amelyek a természetüknél fogva csak visszaélésszerű felhasználásra alkalmasak, és nem képezhetik kereskedelem tárgyát (II. melléklet), valamint
- azon áruk, amelyek jogszerű módon is felhasználhatók – ilyenek például a bűnüldözési eszközök (III. melléklet), illetve a terápiás felhasználásra szánt áruk (IV. melléklet).

Az ilyen árukkal való kereskedelemre bizonyos korlátozások vonatkoznak. A rendelet a következő rendelkezéseket tartalmazza különösen:

i. Tiltja azoknak a II. mellékletben felsorolt áruknak az EU-ba történő behozatalát, az EU-ból történő kivitelét és az EU-n keresztül történő továbbítását, amelyek a halálbüntetésen vagy a kínzáson vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódon vagy büntetésen kívül más gyakorlati felhasználásra nem alkalmasak. Szintén tiltja az ilyen árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtást, ideértve különösen a felhasználásuk módjával kapcsolatban nyújtott képzéseket is. Tiltja továbbá az ilyen áruknak a nyomtatott sajtóban vagy az interneten történő reklámozását, a reklámidő biztosítását az ilyen áruk számára a televízióban vagy a rádióban, valamint az ilyen áruk eladásra történő bemutatását vagy felkínálását kiállításon vagy vásáron.
ii. Eseti alapon kiadott előzetes kiviteli engedélyt ír elő a III. mellékletben felsorolt, halálbüntetés vagy kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára, valamint más jogszerű (bűnüldözési) célokra egyaránt felhasználható áruk esetében. Az áruk e kategóriájához kapcsolódó technikai segítségnyújtást és brókertevékenységet szintén előzetes engedélyhez köti.
iii. Szabályozza a halálbüntetés céljára is felhasználható vegyi vagy gyógyszerészeti anyagok (IV. melléklet) kereskedelmét. Ebbe a körbe például olyan készítmények tartoznak, amelyek fecskendő segítségével halálos adagot beadva emberek kivégzésére is felhasználhatók.

A rendelet I. melléklete felsorolja azokat a tagállami hatóságokat, amelyek a rendelet 20. cikkével összhangban elbírálják az engedélyezés iránti kérelmeket, illetőleg amelyek döntenek az egyes exportőröknek az uniós általános exportengedély igénybevételétől való eltiltásáról. A tilalom, illetve az engedélyezés hatálya alá tartozó áruk jegyzékét a rendelet II., III. és IV. melléklete tartalmazza. Az V. melléklet az uniós általános exportengedélyt határozza meg (első része az árukkal, második része a rendeltetési helyekkel foglalkozik).

2. JOGALAP

Az (EU) 2019/125 rendelet 29. cikke értelmében a Bizottság felhatalmazással rendelkezik arra, hogy a rendelet I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. és IX. mellékletének[2] módosítása

[1] (EU) 2019/125 rendelet (2019. január 16.) egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről (HL L 30., 2019.1.31., 1. o.).
[2] A VI. melléklet a 11. cikk (2) bekezdésében említett tagállami területeket sorolja fel. A VII. melléklet a kiviteli és a behozatali engedélyeknek a 21. cikk (1) bekezdésében említett formanyomtatványát határozza meg. A VIII. melléklet a brókertevékenység végzésének engedélyezéséhez felhasználandó, a 21. cikk (1) bekezdésében

érdekében felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el. E jelentés elkészítéséről az (EU) 2019/125 rendelet 29. cikkének (2) bekezdése rendelkezik. A rendelkezés értelmében a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól, 2016. december 16-án kezdődő hatállyal, és a Bizottságnak legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam vége előtt jelentést kell készítenie a felhatalmazás gyakorlásáról.

3. A FELHATALMAZÁS GYAKORLÁSA

A felhatalmazás 2016. évi bevezetése[3] óta a Bizottság három alkalommal fogadott el felhatalmazáson alapuló jogi aktust:

a) A 2017. október 18-i (EU) 2018/181 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet[4] az V. melléklet módosításával felvette a Dominikai Köztársaságot, São Tomé és Príncipét, valamint Togót az uniós általános exportengedély[5] alkalmazási körébe tartozó rendeltetési helyek jegyzékére. A rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, 2018. február 14-én lépett hatályba.

b) A 2020. február 18-i (EU) 2020/621 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet[6] az I. melléklet módosításával aktualizálta egyes illetékes hatóságok adatait, az V. melléklet módosításával pedig felvette Gambiát és Madagaszkárt az uniós általános exportengedély alkalmazási körébe tartozó rendeltetési helyek jegyzékére. A rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon, 2020. május 27-én lépett hatályba.

c) A 2020. december 4-i (EU) 2021/139 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet[7] módosította az I. mellékletnek az Egyesült Királyságra vonatkozó bejegyzését, és az V. melléklet módosításával felvette az Egyesült Királyságot az uniós általános exportengedély alkalmazási körébe tartozó rendeltetési helyek jegyzékére. A rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő ötödik napon, 2021. február 13-án lépett hatályba.

Az egyes felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban[8] meghatározott elvekkel összhangban konzultált az egyes tagállamok által a kínzás elleni koordinációs csoportba jelölt szakértőkkel.

---

említett formanyomtatványt határozza meg. A IX. melléklet a technikai segítségnyújtás biztosításának engedélyezéséhez felhasználandó, a 21. cikk (1) bekezdésében említett formanyomtatványt határozza meg.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2134 rendelete (2016. november 23.) az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 338., 2016.12.13., 1. o.).

[4] HL L 40., 2018.2.13., 1. o.

[5] Az „uniós általános exportengedély” olyan vegyi anyagokra vonatkozó kiviteli engedély, amelyek fecskendő segítségével halálos adagot beadva emberek kivégzésére is felhasználhatók (a rendelet IV. melléklete). Akkor alkalmazzák, amikor az árukat/vegyi anyagokat olyan országokba exportálják, amelyek valamennyi bűncselekmény tekintetében eltörölték a halálbüntetést, és ezt nemzetközi kötelezettségvállalás útján is megerősítették. Azon országok közül, amelyek nem tagjai az Európa Tanácsnak, a listán azok az országok szerepelnek, amelyek nemcsak hogy minden bűncselekmény tekintetében eltörölték a halálbüntetést, hanem fenntartás nélkül megerősítették a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának a halálbüntetés eltörlésére irányuló Második Fakultatív Jegyzőkönyvét is.

[6] HL 144., 2020.5.7., 1. o.

[7] HL L 43., 2021.2.8., 5. o.

[8] HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

4. KÖVETKEZTETÉS

Ez a jelentés az (EU) 2019/125 rendelet 29. cikkének (2) bekezdésében foglalt jelentéstételi kötelezettségnek tesz eleget. A Bizottság a jelentést az Európai Parlament és a Tanács figyelmébe ajánlja.

A Bizottság szükségesnek látja az (EU) 2019/125 rendelet 24. és 29. cikkében foglalt, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazás további öt évre történő meghosszabbítását. Erre egyebek mellett azért is szükség van, hogy reagálni lehessen azokra a helyzetekre, ha olyan új áruk jelennek meg a piacon, amelyek felhasználhatók a halálbüntetés, kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára, ha egy vagy több harmadik ország teljesíti az uniós általános exportengedély alkalmazásának feltételeit vagy megsérti a halálbüntetés valamennyi bűncselekmény tekintetében történő eltörlésére vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalását, illetőleg ha megváltoznak az illetékes hatóságok adatai.

A 29. cikk (2) bekezdése szerint a felhatalmazás a korábbival megegyező időtartamra hallgatólagosan meghosszabbodik, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács legkésőbb három hónappal az egyes időtartamok letelte előtt nem ellenzi azt.